

Nieuwsbrief extra editie
mei 2025

DE MANTEL

Paus Leo XIV

Paus Franciscus
(2013-2025)

Wie is kardinaal Robert Francis Prevost, nu paus Leo XIV

Paus Leo XIV werd geboren op 14 september 1955 in Chicago (Illinois, Verenigde Staten).

In 1977 trad hij in op het noviciaat van de Orde van Sint-Augustinus (O.S.A.) in de provincie Onze-Lieve-Vrouw van Goede Raad, in Sint-Louis. Op 29 augustus 1981 legde hij zijn plechtige geloften af. Hij studeerde aan de Katholieke Theologische Unie van Chicago, waar hij een diploma in de theologie behaalde.

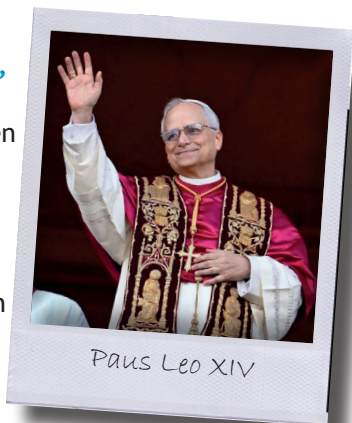
Op 27-jarige leeftijd werd hij door de Orde naar Rome gestuurd om canoniek recht te studeren aan de Pauselijke Sint-Thomas van Aquino Universiteit (Angelicum). Hij ontving de priesterwijding op 19 juni 1982.

Hij behaalde zijn licentiaat in 1984 en werd vervolgens uitgezonden om te werken in de missie van Chulucanas, in Piura, Peru (1985-1986).

In 1987 promoveerde hij op het proefschrift: "De rol van de plaatselijke prior in de Orde van Sint-Augustinus". In hetzelfde jaar werd hij gekozen tot directeur van de roepingen en directeur van de missies van de Augustijner provincie van "Moeder van Goede Raad" van Olympia Fields, Illinois, Verenigde Staten van Amerika.

In 1988 werd hij naar de missie van Trujillo gestuurd als directeur van het gezamenlijke vormingsproject voor Augustijner aspiranten in de vicariaten van Chulucanas, Iquitos en Apurímac. Daar was hij prior van de gemeenschap (1988-1992), directeur van de vorming (1988-1998) en leraar van de geprofeste (1992-1998).

In het aartsbisdom Trujillo was hij gerechtelijk vicaris (1989-1998) en hoogleraar canoniek, patristisch en moreel recht aan het Grootseminarie "San Carlos e San Marcelo".

In 1999 werd hij verkozen tot provinciaal prior van de provincie "Mother of Good Counsel", Chicago. Na twee en een half jaar koos het gewone generaal kapittel hem tot prior generaal, een ambt dat hem opnieuw werd toevertrouwd in het gewone generaal kapittel van 2007. In oktober 2013 keerde hij terug naar zijn provincie (Chicago) om te dienen als leraar van de geprofeste en provinciaal vicaris, rollen die hij bekleedde op 3 november 2014, toen paus Franciscus hem benoemde tot apostolisch administrator van het bisdom Chiclayo, Peru, hem verhief tot de waardigheid van bisschop en hem het titulair bisdom Sufar toewees.

Op 7 november nam hij canoniek bezit van het bisdom in aanwezigheid van de apostolische nuntius James Patrick Green; hij werd tot bisschop gewijd op 12 december, feest van Onze-Lieve-Vrouw van Guadalupe, in de kathedraal van zijn bisdom. Vanaf 26 november 2015 was hij bisschop van Chiclayo. In maart 2018 werd hij tweede vice-president van de Peruaanse bisschoppenconferentie. Paus Franciscus benoemde hem in 2019 tot lid van de Congregatie voor de Clerus en in 2020 tot lid van de Congregatie voor de Bisschoppen.

Paus Leo XIV

Op 15 april 2020 benoemde de paus hem tot apostolisch administrator van het bisdom Callao.

Op 30 januari 2023 benoemde paus Franciscus kardinaal Prevost tot van het Dicasterie voor de Bisschop-

pen en tot voorzitter van de Pauselijke Commissie voor Latijns-Amerika. Hij werd gecreëerd en uitgeroepen tot kardinaal door paus Franciscus tijdens het consistorie van 30 september 2023, van de diaconie van Santa Monica.

Hij was lid van de Dicasteries voor: Evangelisatie, Sectie voor eerste evangelisatie en de nieuwe particuliere Kerken; de leer van het geloof; de Oosterse Kerken; de geestelijkheid; de Instituten van Godgewijd Leven en de Sociëteiten van Apostolisch Leven; Cultuur en onderwijs; Wetgevingsteksten; alsmede van de Pauselijke Commissie voor Vaticaanstad

Bron en foto: Vatican.va.

L'OSSERVATORE ROMANO

GIORNALE QUOTIDIANO POLITICO RELIGIOSO
Unicusque suum *Non praevalent*

Anno CLXXV - n. 106 (49.915) Città del Vaticano EDIZIONE STRAORDINARIA giovedì 8 maggio 2025, ore 19.30

HABEMUS PAPAM

Robertum Franciscum Prevost

qui sibi nomen imposuit

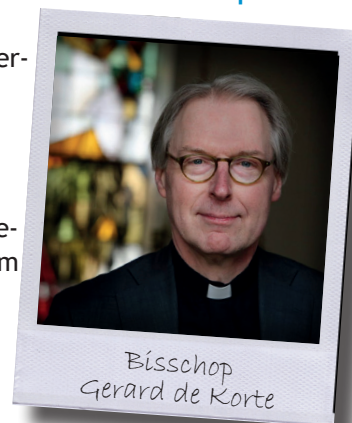
LEONEM XIV

Eerste reactie bisschop Gerard de Korte

Bisschop Gerard de Korte heeft met vreugde kennisgenomen van de keuze van het conclaaf voor kardinaal Robert Francis Prevost als nieuwe paus.

Bisschop De Korte: "Het conclaaf, dat slechts anderhalve dag heeft geduurd, heeft in de kracht van de heilige Geest een nieuwe paus gekozen: de 266ste opvolger van de heilige Petrus. Met de gekozen naam paus Leo XIV lijkt hij een bewust programma aan te geven; In de gekozen naam zie ik een verwijzing naar Leo XIII, de paus van de eerste sociale encycliek 'Rerum Novarum' (1891). De nieuwe paus zal zeker oog hebben voor de kwetsbaren van onze wereld. In zijn toespraak op het balkon van de Sint-Pieter sprak de paus veelvuldig over zijn diepe verlangen naar vrede voor onze, door veel geweld geteisterde, wereld."

"De paus zal aan zijn zware taak inhoud geven vanuit een diepe verbondenheid met Christus. Als referent voor Kerk en samenleving verwacht ik dat de nieuwe paus het katholiek sociaal denken over de rechtvaardige samenleving verder zal ontwikkelen. In het voetspoor van paus Franciscus zal deze paus als morele leider stem blijven geven aan de stemlozen in deze wereld", aldus de bisschop.

Bisschop De Korte: "Mijn eerste indruk van de nieuwe paus is een wijze, toegankelijke, bezielende man met een diepe liefde voor de levende Christus en zijn Kerk. Het was opvallend dat de nieuwe paus veelvuldig het woord "tutti" gebruikte, waarmee hij verwees naar een geliefd woord van zijn voorganger paus Franciscus, die streefde naar een kerk waar alle mensen welkom zijn. Paus Leo XIV sprak over een kerk in dialoog met allen, een geloofsgemeenschap die hulp wil geven aan iedereen die dat nodig heeft."

"Ik roep alle gelovigen in ons bisdom op om te bidden voor paus Leo XIV opdat hij met wijsheid en mededogen zijn zware taak als bisschop van Rome en eerste herder van de wereldwijde Kerk mag vervullen."

Heer, wij danken U voor paus Leo XIV die Gij tot opvolger van de apostel Petrus hebt aangesteld en tot herder van heel uw Kerk. Schenk hem de geest van wijsheid en sterkte, de geest van kennis en onzag voor uw Naam om het christenvolk dat hem is toevertrouwd met toewijding te leiden op de weg van het geloof en bij te dragen tot de opbouw van de Kerk en het welzijn van velen in onze wereld. Laat ons bidden.

Op zoek naar vrede en broederschap tussen alle mensen

Op 13 maart 2013 werd Jorge Mario Bergoglio gekozen tot paus. Met zijn eerste woorden als paus vanaf het balkon van de St. Pieter zette hij destijds de toon van zijn pontificaat: "Broeders en zusters, goedenavond!" Daarna vroeg hij de mensen voor hem te bidden om aan te geven dat we niet uit eigen kracht kunnen dienen. Jorge Mario Bergoglio koos als pausnaam 'Franciscus', naar Sint Franciscus van Assisi. Sint Franciscus was de man van de armen, de eenvoud, de interreligieuze dialoog, de zorg voor de schepping en van vrede. In zijn geest ging paus Franciscus in 2013 aan de slag. Net zoals Sint Franciscus was paus Franciscus de mensen pastoraal nabij. Dat kwam bij hem op de eerste plaats.

Paus Franciscus communiceerde graag in gebaren en beelden en met humor. Dat sprak vele mensen aan. Ze begrepen hem. Hij liet zich rijden in een bescheiden auto en droeg zijn eigen aktentas. Hij at met daklozen en gevangenen. Hij voerde in 2021 het gesprek in Najaf met groot ayatollah Ali al-Sistani op kousenvoeten terwijl er witte duiven overvlogen. Tijdens zijn bezoek aan Jakarta begin september 2024 kuste groot-imam Nasaruddin Umar in de Istiqlal-moskee het voorhoofd van de paus, die op zijn beurt de hand van de imam kuste. Beelden die veel zeggen.

Verbondenheid

Naast gebed en nabijheid tot medemensen was 'solidariteit' tekenend voor het pontificaat van paus Franciscus. Hij benadrukte dat alle mensen met elkaar verbonden zijn als broeders en zusters zowel in goede als in slechte tijden. Ze wonen in een gemeenschappelijk huis. Hun gemeenschappelijke bron is God. Paus Franciscus leerde ons die onderlinge verbondenheid om te zetten in solidariteit. Solidariteit leidt tot respect voor mensen en voor de schepping, met zijn encyclieken *Laudato si'* (2015) en *Fratelli tutti* (2020) als kompas.

Paus Franciscus verbond milieuproblemen met armoede. Volgens de paus is een ecologische benadering altijd een sociale benadering. Het zijn immers de arme mensen die het meest getroffen worden door milieuvervuiling (*Laudato si'* 10).

Paus Franciscus koos radicaal voor het leven. Hij zag dat in zijn breedste zin, van het ongeboren leven tot het leven van kwetsbare oude mensen, maar ook het leven van de aarde. Door die brede invulling wist hij velen te betrekken, ook buiten de Kerk.

Paus Franciscus leerde dat solidariteit die voortkomt uit geloof de kans biedt om Gods liefde te vertalen in onze hedendaagse samenleving (*Evangelii Gaudium* 2013). Daarop baseerde hij zijn zorg en aandacht voor migranten en vluchtelingen. Hij sprak ze altijd aan als 'onze broeders en zusters'. Paus Franciscus wees in dit verband naar het beeld van het toekomstige Jeruzalem van de profeet Jesaja. In dit Jeruzalem staan de poorten open zodat mensen uit de hele wereld binnen kunnen komen om de stad met hun gaven en talenten te verrijken.

Broederschap van alle mensen

De broederschap van alle mensen, hun verbondenheid, liet de paus ook zien in zijn ontmoetingen met andere christenen en volgelingen van andere godsdiensten en levensbeschouwingen. Hij ging in dialoog met moslims in Abu Dhabi, Najaf, Jakarta, Rabat, Cairo en Nur-Sultan. In deze tijd van godsdienstig geframede spanningen en conflicten zocht paus Franciscus andersgelovigen op uit verbondenheid en omwille van solidariteit en vrede, daarbij vaak verwijzend naar Sint Franciscus en diens ontmoeting met Sultan al-Malik in 1219. Een bijzonder moment was, achthonderd jaar later in 2019, de ondertekening van het document 'Menselijke broederschap voor wereldvrede en samenleven' door paus Franciscus en de grootimam van al-Azhar Ahmad Al-Tayyeb. Het document, evenals de encycliek 'Fratelli tutti', over broederschap en sociale vriendschap, hadden een grote impact, ook bij de Verenigde Naties en leidden tot gesprekken in meerdere VN-commissies.

Verbondenheid en solidariteit roepen, zo leerde paus Franciscus, op tot medeverantwoordelijkheid. Zijn initiatief tot het synodaal proces maakte de bijdragen van alle gedoopten mogelijk. De paus benadrukte dat we nooit een synodale en missionaire Kerk zullen worden, als de parochies niet alle gedoopten laten participeren in het verkondigen van het evangelie. We zijn met elkaar onderweg in een synodale kerk. We trekken samen op in geloof. In dialoog met mensen en de traditie, door onderscheiding en door te luisteren ging paus Franciscus met ons op weg.

Hoop

Paus Franciscus wees er op dat we ons steeds mogen verheugen op het feit dat Gods liefde uitgaat naar alle mensen. We mogen met allen die open staan voor het evangelie in gesprek gaan om in die nabijheid de hoop aan te wakkeren. Vanuit die zekerheid verwelkomde hij holebi's in de Kerk. "Want zij zijn ook kinderen van God, God houdt van hen", zei hij. De Kerk is een huis voor allen. In *Amoris Laetitia* schreef hij: "We willen vooral bekrachtigen dat elke mens, ongeacht zijn seksuele geaardheid, in zijn waardigheid moet gerespecteerd en met respect moet bejegend worden, met de zorg om elke onrechtmatige discriminatie te vermijden en in het bijzonder ook elke vorm van agressiviteit en geweld."

"De dood en opstanding van Jezus is het hart van ons geloof en de basis van onze hoop", aldus de paus. "We hebben de zekerheid dat de geschiedenis van de mensheid en onze eigen individuele geschiedenis niet gedoemd zijn tot een dood einde of een donkere afgrond, maar gericht zijn op een ontmoeting met de Heer van heerlijkheid." Elkaar helpen om God te vinden, dat wil het zeggen om 'als pelgrims van de hoop op weg gaan om het leven te vieren. Pelgrimeren tijdens het Jubeljaar 2025 mag daarvan een uitdrukking en hulpmiddel zijn. Een pelgrim die de liefde van Jezus met anderen deelt, de liefde die alle harten bevrijdt van angst, trots, egoïsme, onverschilligheid, wraak en wanhoop. Hij houdt van ons, dus we hebben hoop (Bul *Spes non confundit* nr. 1, 3-4, 18-20).

De begroeting 'Broeders en zusters, goedenavond!' op die 13de maart in 2013 op het St. Pieterplein, hoort voor altijd bij paus Franciscus. Evenals die andere bijzondere momenten zoals toen hij vier jaar geleden de zegen gaf midden in coronatijd op een leeg regenachtig St. Pietersplein en toen hij afgelopen kerstavond als eerste de deur van het Heilig Jaar van de St. Pieterskerk passeerde en iedereen hoop aanbood en opriep zich in te zetten voor vrede en broederschap.

Zijn leven in Argentinië

Jorge Mario Bergoglio werd op 17 december 1936 in Buenos Aires geboren als zoon van Italiaanse immigranten in een gezin met vijf kinderen. De jonge Jorge studeerde af als chemisch technicus. Daarna leerde hij voor priester aan het seminarie van Villa Devoto. In 1958 trad hij toe tot het noviciaat van de Jezuïeten. Hij studeerde theologie en psychologie. Op 13 december 1969 werd hij tot priester gewijd en op 22 april 1973 legde hij zijn laatste professie af bij de Jezuïeten. Daarna was pater Bergoglio hoogleraar aan de Theologische Faculteit van San Miguel en rector van het Colegio Máximo van de Faculteit Wijsbegeerte en Theologie. In 1973 werd hij voor zes jaar benoemd tot provinciaal van de jezuïeten in Argentinië. Van

1980 tot 1986 was hij opnieuw rector van het Colegio Máximo en pastoor in San Miguel. Na het afronden van zijn proefschrift ging hij aan de slag bij het Colegio del Salvador in Buenos Aires en bij de kerk van de Jezuïeten in Córdoba als geestelijk leidsman en biechtvader. Heilige paus Johannes Paulus II benoemde pater Bergoglio op 20 mei 1992 tot hulpbisschop van Buenos Aires. Op 28 februari 1998 werd hij aartsbisschop. Drie jaar later creëerde heilige paus Johannes Paulus II hem op 21 februari 2001 tot kardinaal. Tot zijn uitverkiezing tot paus was kardinaal Bergoglio lid van de Congregatie voor de Goddelijke Eredienst en de Discipline van de Sacramenten, de Congregatie voor de Clerus, de Congregatie voor Instituten van Gewijd Leven en Sociëteiten van Apostolisch Leven, de Pauselijke Raad voor het Gezin en de Pauselijke Commissie voor Latijns-Amerika.

Kardinalen

Paus Franciscus creëerde tijdens zijn pontificaat kardinalen uit de hele wereld, ook uit landen waar de Kerk kleiner is maar wel actief. Daardoor is het college van kardinalen nu mondiaal en nog meer een afspiegeling van de wereldkerk.

Op Paasmaandag 21 april 2025 overleed paus Franciscus op 88-jarige leeftijd.

Encyclieken:

- *Dilexit nos* (24 October 2024)
- *Fratelli tutti* (3 October 2020)
- *Laudato si'* (24 May 2015)
- *Lumen fidei* (29 June 2013)

Exhortaties:

- *C'est la confiance* (15 October 2023)
- *Laudate Deum* (4 October 2023)
- *Querida Amazonia* (2 February 2020)
- *Christus vivit* (25 March 2019)
- *Gaudete et exsultate* (19 March 2018)
- *Amoris laetitia* (19 March 2016)
- *Evangelii Gaudium* (24 November 2013)

Chaam 2025 - Berry van Oers. Foto:Ramon Mangold.

Verbonden met alle mensen en heel Gods schepping

Reactie van bisschop De Korte bij het overlijden van paus Franciscus

De laatste tijd was duidelijk dat paus Franciscus kwetsbaar was geworden. Heel bijzonder werd dat toen hij met een dubbele longontsteking in het ziekenhuis werd opgenomen. Katholieken over de hele wereld hebben voor hem gebeden. Om moed en vertrouwen maar ook om genezing. Helaas mocht dat laatste niet het geval zijn. De paus heeft in dit Paas-octaaf zijn leven teruggegeven aan zijn Schepper.

Franciscus de Eerste

Paus Franciscus was voor mij in maart 2013 een onbekende kardinaal uit Argentinië. Zijn naamkeuze was bijzonder en verwees naar Franciscus van Assisi. Gedurende zijn pontificaat heeft de paus zijn naam waargemaakt. Voortdurend kwam hij immers, in navolging van zijn middeleeuwse naamgenoot, op voor de armen, de vluchtelingen en de schepping als Gods eigendom. De ervaringen in Zuid-Amerika zullen daarbij zeker een rol hebben gespeeld. Ik doel op de scherpe sociale tegenstellingen in de meeste landen daar. Paus Franciscus was voor velen binnen en buiten de Kerk een van de weinige morele leiders van dit moment. Niet alleen als het ging om de sociale ethiek. Maar ook als hij opkwam voor het ongeboren leven, de trouw binnen het huwelijk en de zorg voor de ouderen. Zijn beleid werd bepaald door het besef dat wij voortdurend moeten luisteren naar Gods Geest. Dat vormde ook de achtergrond van het synodale proces van de afgelopen jaren.

Ontmoetingen

In de afgelopen twaalf jaar heb ik de paus enkele keren persoonlijk mogen ontmoeten. Het meest uitgebreid tijdens het Ad-Liminabezoek van de Nederlandse bisschoppen in november 2022. Wij spraken de paus toen -in het Vaticaan- op een informele wijze als broeders in het bisschopsambt. De paus was hartelijk en wilde ons bemoedigen. Hij beseft dat leidinggeven aan een bisdom in een land met een sterke

ontkerkelijkheid veel van bisschoppen vraagt. Bij die gelegenheid riep de paus ons op open te staan voor iedereen en gastvrij te zijn voor allen. In dat verband sprak hij de bekende woorden: de Kerk is er voor 'tutti, tutti, tutti'.

Pastorale leraar

Als een vaderlijke paus koos hij voor de weg van de geleidelijkheid. De eenheid van de Wereldkerk mag immers niet in gevaar komen. Deze paus wilde een pastorale leraar zijn. Hij beseft dat mensen kwetsbaar zijn en moreel kunnen falen. Tegen die achtergrond wees hij op Gods barmhartige en vergevende liefde die wij allemaal nodig hebben. De paus was een leraar die mensen omarmde en intens verbonden was met heel Gods schepping. Ik noem in dat verband zijn belangrijke encycliek *Laudato Si'* (2015). Hij wist dat opvattingen binnen onze Kerk kunnen evolueren. De kerkgeschiedenis laat zien dat een organische groei mogelijk is. Denk aan de ontwikkeling van het katholieke denken over democratie, godsdienstvrijheid, oecumene, interreligieuze dialoog en de doodstraf.

Gebed en consequent dienen

Voor zover ik kan zien, heeft het gebed het bestaan van deze paus bepaald. Hij wist zich ook gedragen door het gebed van vele gelovigen. Al bij zijn start op het balkon van de Sint-Pieter, nu dus twaalf jaar geleden, boog hij het hoofd en vroeg hij om het gebed van de aanwezigen op het plein. Voor deze paus stond dienen voorop. In die zin heeft hij de navolging van Christus waargemaakt. Christus is immers niet gekomen om gediend te worden maar om te dienen en zijn leven te geven. Jezus heeft zichzelf weggeschonken tot onze verzoening en heeft de macht van de dood gebroken. Christus wil ons verzoende bestaan richten op het beminnen van God en de naaste. Die overtuiging bepaalde, naar mijn overtuiging, het leven en de verkondiging van paus Franciscus.

Grote devotie voor Maria

Vervolg Bisschop De Korte

In de vorming van een katholieke priester heeft ook Maria vanzelfsprekend een plek. Zeker zal dat ook in Argentinië het geval zijn geweest. Bij deze paus kwam een klassieke Mariadevotie in beeld. Na iedere buitenlandse reis bracht hij in Rome een bezoek aan de basiliek van Maria Maggiore om de moeder van de Heer te danken voor een veilige thuiskomst. Maria was voor hem nauw verbonden met ons geloof in de incarnatie, de menswording van God in Christus. Maria is de eerste van de heiligen en voorspreekster bij de Heer. De moeder van de Heer verwees paus Franciscus steeds opnieuw naar Christus, onze gekruisigde en opgestane Heer.

Grote dankbaarheid

Wij gedenken onze overleden paus met grote dankbaarheid. Wij leven vanuit het vertrouwen dat hij nu, in deze Paastijd, is thuisgekomen bij de Heer, die hij heel zijn leven heeft willen dienen.

Mgr. dr. Gerard de Korte
bisschop van 's-Hertogenbosch

foto's: Vatican Media

Paus Franciscus

Jorge Mario Bergoglio

1936 – 2025

Paus Franciscus werd op 17 december 1936 in Buenos Aires in Argentinië geboren als Jorge Mario Bergoglio. Hij was de zoon van Italiaanse immigranten. Na een opleiding tot chemisch technicus volgde hij alsnog zijn priesterroeping en trad in 1958 in bij de jezuïeten. Op 13 december 1969 werd hij tot priester gewijd. Hij werkte onder meer als hoogleraar en rector aan de theologische universiteit en als parochiepriester. Ook was hij diverse jaren provinciaal van de jezuïetenorde in Argentinië. Op 20 mei 1992 werd pater Bergoglio benoemd tot hulpbisschop van Buenos Aires, op 28 februari 1998 gevolgd door de benoeming tot aartsbisschop van hetzelfde bisdom. Drie jaar later werd hij tot kardinaal gecreëerd. Op 13 maart 2013 werd hij gekozen tot bisschop van Rome en paus van de Rooms-katholieke Kerk. Hij overleed op Paasmaandag 21 april 2025.

Gedachtenisprentje

Paus Franciscus

1936 – 2025

God van alle leven,
uw Zoon Jezus Christus is opgewekt
als eersteling van allen die zijn ontslapen;
Hij is opgestaan uit de doden.
Wij bidden u voor paus Franciscus,
die de Kerk als bisschop van Rome
sinds 2013 krachtig heeft geleid.
Wij danken hem voor zijn inspiratie.
Hij heeft ervoor geijverd alle gedoopten
aan de missie van de Kerk te laten deelnemen
door het bevorderen van synodaliteit.
Aan gemarginaliseerden in de samenleving,
vooral migranten en vluchtelingen,
heeft hij veel aandacht besteed.
En hij riep op tot zorg voor
'ons gemeenschappelijk huis', de schepping.
Hij was in zijn preken en geschriften
een alom gewaardeerd moreel leider.
Wij doen een beroep op uw barmhartigheid, o Heer,
voor deze man Gods.
Laat hem het eeuwige licht aanschouwen.
Mochten hem nog smetten aankleven van zonde
of menselijke tekorten sporen hebben nagelaten,
laat uw liefde dan dit alles uitwissen
op voorspraak van de H. Franciscus van Assisi.
Amen

Requiescat in pace.
(moge hij rusten
in vrede)